

Boksøk for ungdom

Litteraturprosjekt for elever i videregående skole
Les, lytt, se, diskuter og reflekter

Hva er prosjektet?

Høytlesing og refleksjon er sentralt i prosjektet. Du velger deg en bok og starter med høytlesing: Læreren kan lese for alle elevene, eller i mindre grupper. To og to elever kan lese for hverandre eller del klassen inn i større grupper der alle leser på tur. Vi har valgt utdrag av bøkene dersom dere bare vil lese utdrag av boka.

Bøkene i dette prosjektet er tilgjengelige i [Boksøk](#). Det vil si at de utvalgte bøkene har kvaliteter som gjør dem tilgjengelige også for lesere som synes lesing er strevsomt.

Etter høytlesningen bruker du spørsmålene som er laget til teksten. Målet er å åpne opp for dialog og refleksjon. Her er det noe for alle elever på ulike nivåer. Både for de elevene som vil reflektere og utdype, og de elevene som trenger mer konkrete spørsmål.

Viktig er det at spørsmålene ikke har ett riktig svar. Det er samtalen og de individuelle refleksjonene som er vesentlig. Hva gjør litteraturen med deg? Avslutt med forfatterbesøk. Forfatterene av bøkene i dette prosjektet er alle dyktige formidlere.

Leser søker bok ønsker å gi leserne gode, unike opplevelser. Vi jobber for en type formidling som er inkluderende og vi vil invitere til medvirkning.

Bonusmateriale

Som ekstra ressurs har Leser søker bok produsert filmer der kjente personer anbefaler bøkene. Noen av bøkene er også utgangspunkt i podkaster vi har laget for ungdom. Dette ekstramaterialet er ment som en døråpner til bøkene for elevene og en ressurs for dere lærere. Vi har samlet informasjon som kan gjøre veien inn til innholdet enklere, slik sparer vi dere forhåpentligvis for litt av tiden det tar å bli kjent med nye bøker.

I dette formidlingsopplegget får du:

- Liste med utvalgte bøker og tekstutdrag
- Lenker til bøkene med informasjon om kvalitetene som gjør dem egnet for lesere som strever med lesing
- Ideer til spørsmål og aktiviteter
- Podkaster og anbefalingsfilmer

Leser søker bok

"Sult» av Martin Ernstszen

Leser søker bok

En tegneserieadapsjon av Knut Hamsun sin klassiker

- [Les om "Sult" i Boksøk](#)
- Sammenlign originalteksten med tegneserieadapsjonen
Eks: s. 58 – 60 i Sult: 2009, Gyldendal
- [Se Thorbjørn Harr lese utdrag av Sult til musikk av Morten Qvenild](#)
- [Se bokanbefalingsfilm av "Sult" med Ingrid Vik Lysne](#)

Målet er at elevene reflektere over klassikere i lys av en kulturhistorisk kontekst og egen samtid.

Målet er at elevene reflekterer over ulike uttrykksformer i sammensatte tekster i ulike medier og vurdere samspillet mellom dem.

Spørsmål:

- Hvordan har tegneserieskaperen kombinert bilder og tekst for å fortelle historien?
- Hvordan er det å være ung voksen i et land som vårt, og komme ut av det med livet i behold?
- Vet du noen i dagens samfunn som minner om jeg-personen i "Sult"?

«Når er jeg gammel nok til å skyte faren min» av Åse Ombustvedt

En diktsamling som er perfekt til høytlesing og skriveøvelser

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Se bokanbefalingsfilm med Marlon Langeland](#)

Leser søker bok

Målet er at elevene utforsker og reflekterer over hvordan tekster framstiller unges livssituasjon.

Målet er at elevene blir kjent med sjangeren dikt.

Spørsmål:

- Der hovedkarakteren er ute hele natta, alene. Hva tror du han tenker?
- Hvorfor er tittelen et spørsmål?
- Hva gjør det med diktene at de er skrevet i "jeg"- form?
- Hvorfor har ikke gutten et navn?

- Vi kan også snakke om sinne! Hvordan viser diktene at han har et sinne inni seg? Hvordan kommer dette sinne fram?
- Hva tenker dere om Emma sin rolle?

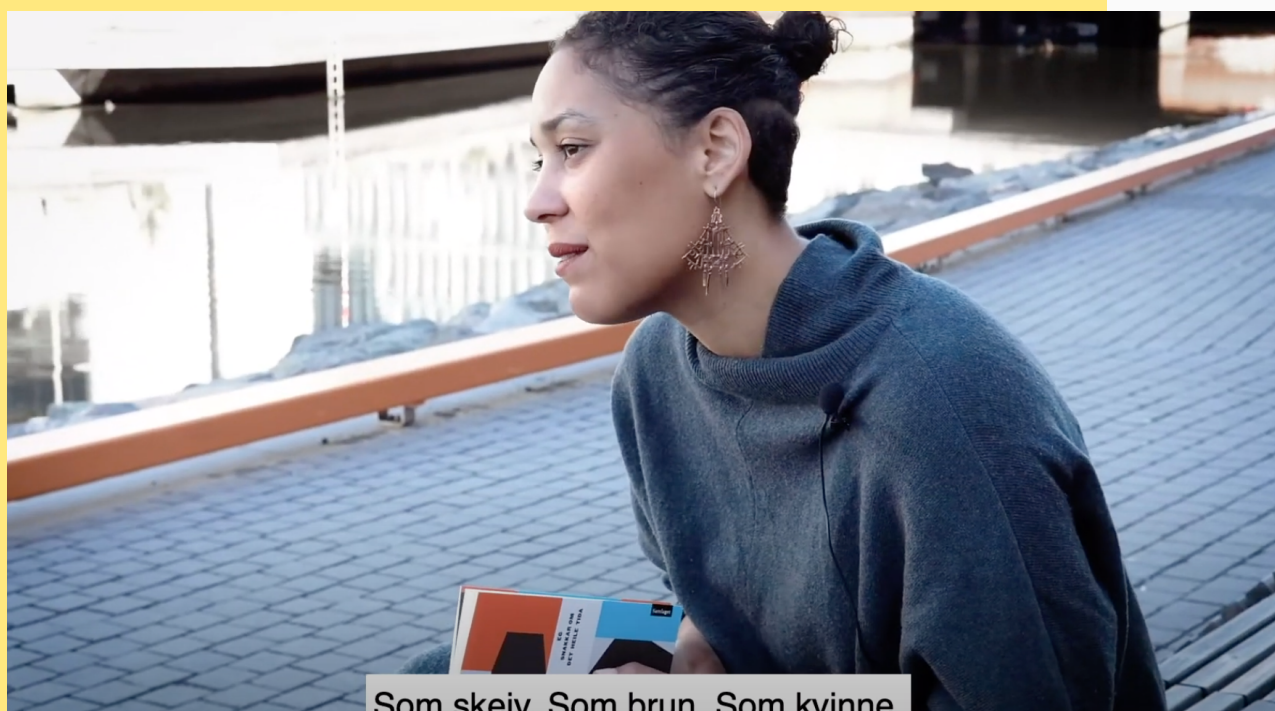
«Eg snakkar om det heile tida» av Camara Lundestad Joof

Debattbok om rasisme

Leser søker bok

- [Les om boka i Boksøk](#)
- [Se Camara Lundestad Joof snakke om boka](#)
- [Hør Lundestad Joof samtale med Fela i podkast](#)

Målet er at elevene reflekterer over hvordan tekster framstiller møter mellom ulike kulturer.

Målet er at elevene reflekterer over bruken av retoriske appellformer og språklige virkemidler i sakprosatetekster.

Refleksjon:

- Jeg-personen forteller om forskjellige følelser som vekkes i henne når hun opplever rasisme eller når hun prøver å forklare hvite mennesker hvordan rasisme kjennes. Hvilke ulike følelser forteller hun om? Hvilke språklige virkemidler bruker hun for å få fram følelsene sine? Hvordan understreker virkemidlene følelsene hun har?
- Sitt sammen i grupper og diskuter: Har du noen gang opplevd eller sett eksempler på diskriminering på grunn av utseende? Hvordan reagerte du? Hvis den samme situasjonen hadde skjedd igjen – ville du ha reagert annerledes nå?

«Eg snakkar om det heile tida» av Camara Lundestad Joof

Debattbok om rasisme

Leser søker bok

Bunad 1

- Les historien om da jeg-personen hadde på seg bunaden for første gang på 17. mai. I det andre avsnittet er det en sterk kontrast mellom jeg-personens følelser og den reaksjonen hun får fra den gamle dama. Hvordan påvirker denne kontrasten din oppfatning av historien? Hvorfor?
- Hva tror du jeg-personen mener med de to siste setningene:

"Så historia handlar om at mormor var ein superhelt. Nokre gonger for di skuld, men kanskje mest for mi eiga."

"Å reise med fly", "Å reise med tog" og «Ny genser»

- Les de tre korte tekstene. Diskuter i grupper: Hvilke følelser vekkes i deg når du leser disse tekstene? Hvordan viser disse tekstene jeg-personens utenforskap?

PodKæst med Fela

En podkast for ungdom om litteratur og sånt

Leser søker bok

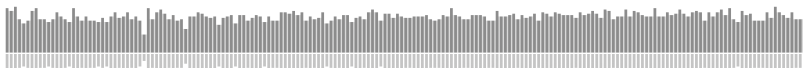
Hør flere podkaster Fela som programleder:

Linnéa Myhre snakker om diktsamlingen til Ida Lorien og kjærlighet, Abu Hussain snakker om Pakkis av Khalid Hussain, Ole Mathismoen om natur og miljø, Carl Martin Eggesbø om homofili i bøker og Michael Stilson om fotball og skrijving.

Leser søker bok
PodKæst

3

- 1 PodKæst: Michael Stilson om å være livredd for å bli voksen og om forfatterdrømmen.
- 2 PodKæst: Abu om representasjon i bøker, humor og musikk
- 3 PodKæst: Hva er greia med klima og miljø med Ole Mathismoen
- 4 PodKæst: Carl Martin Eggesbø og tiden etter SKAM, skeiv identitet og en bok å kjenne seg...
- 5 PodKæst: Linnéa Myhre, kjærlighet og mye mer
- 6 PodKæst: Camara skulle skrive bok om porno, men kom ikke unna temaet rasisme

Om Leser søker bok

Leser søker bok

Leser søker bok jobber for at alle skal få tilgang på gode leseopplevelser, uansett leseferdighet. Alle har ulik leseevne, derfor trenger vi bøker som er tilpasset ulike lesere.

Studier viser at en av tre voksne strever med å få med seg innholdet i en vanlig tekst. I klasserommet vil det ifølge forskning statistisk sett være 1-2 elever i hver fulle klasse som har dysleksi i alvorlig grad, og omtrent fem som har generelle lese- og skrivevansker.

Du som lærer kjenner ansiktene bak disse tallene. Du står daglig i utfordringene med å gjøre lesing og informasjon tilgjengelig for hele klassen. Du vet at informasjon du sender med hjem, ikke alltid blir forstått av foreldrene.

Hvordan kan vi skape leselyst og lese mestring hos elever som aldri eller sjeldent har hatt en god opplevelse med bøker?

Det er en utfordring i en hektisk arbeidsdag og orientere seg i den store mengden av litteratur. Hvilke bøker passer for ulike lesere? Hva skal jeg gi til den eleven som aldri har fullført en bok?

Vi på Leser søker som har gjort den jobben for deg. I søketjenesten Boksøk.no finner du bøker som passer elever som på ulike måter synes lesing er vanskelig.

Om Boksøk

Leser søker bok

Boksøk hjelper deg å finne bøker som passer for deg. Boksøk er en søketjeneste med bøker som på ulike måter er tilpasset alle som leser i motvind.

Her kan du som lærer, skolebibliotekar eller elev, finne bøker som er tilpasset ulike leseutfordringer.

Folk er forskjellige, det er mange ulike grunner til at en bok kan være vanskelig. Vi har derfor delt bøkene inn i seks kategorier. Kategoriene er satt med utgangspunkt i lesernes ulike utfordringer. I Boksøk finner du bøker for barn, ungdom og voksne, både skjønnlitteratur, faktabøker og tegneserier.

Litt å lese-kategorien vil nok være den kategorien som er mest aktuell for de fleste elever. Her finner du også bøker fra allmenntilgjengelig. Fellestrekk for disse bøkene er at historiene ikke forstyrres av hopp i tid eller flere parallelle fortellinger. Layout er luftig og ryddig. Setninger og kapitler er korte. De kan inneholde noen vanskelige ord, men de fleste er korte og lette. Språket er aktivt, og vi kommer fort inn i historiene.

Lesere med dysleksi, norsk som andrespråk, generelle lesevansker eller konsentrasjonsproblemer finner ofte en bok som passer i denne kategorien.

